

științele în chip socratic, prin căutarea pînă la suferință a adevărului. Un om care a suferit la teatru, în calitate de spectator, pentru adevăr, care a plîns ori s-a revoltat în fața nedreptății, a minciunii, a terorii înfățișate pe scenă, un om care a rîs de răutate și prostie, în fotoliul de spectator, este mai ușor de cîștigat pentru principiile și normele sociale curente, fiindcă el vine *liber* în împinerea acestora. La teatru, spectatorul s-a *eliberat* de o parte din propriile sale spaime și prejudecăți, de lașitățile și comoditățile acumulate în timp, fiind restituit societății cu un plus de luciditate autoanalitică, cu un simț al responsabilității de pe care au fost scuturate cîteva straturi de praf, cu o mai mare rușine în fața nepăsării. Teatrul nu este pedagogul cu nuiaua și nici ședință, și e bine că nu este așa, căci nimeni nu ar veni să repete, în solemnitatea sălii de teatru, doar o experiență cotidiană. Un om care merge la teatru poate fi mai ușor atras către înțelegerea *binelui*, dar nu poate fi convins în chip direct, nici cu replici, nici cu exemple „din viață”, să rezolve o problemă profesională sau alta. Sînt încredințat că între unul care frecventează barurile și altul care îi frecventează pe Shakespeare și Cehov, cel de-al doilea va fi mai aproape de modelul uman pe care și-l dorește societatea, va fi incomparabil mai receptiv la nevoile ei. Cred că oamenii au nevoie de piese din care să „învețe” cum să gîndească și nu de piese care să-i învețe cum să lucreze într-o profesiune sau alta. O dramaturgie cu adevărat revoluționară nu este o emițătoare de sloganuri; ea poate și trebuie să tulbure inerțiile, să neliniștească, să pună din nou și mereu în discuție așa-zisele probleme definitiv rezolvate. Așa cum însuși partidul le repune mereu în discuție. Din această dialectică a adevărului, nu poate ieși în pierdere decît minciuna. Așadar, cred că teatrul trebuie să dezbată problemele majore ale existenței — cum sînt: sensul vieții, raportul dintre personalitate și societate, raportul dintre libertate și necesitate, problema curajului în fața adevărului, problema rezistenței în fața înclinației spre indiferență egoistă și automutilare morală — și pe cele ale istoriei. Dramaturgia noastră, prin cele mai reprezentative piese ale ei, este azi în această zonă majoră a misiunii sale.

Gîndirea dialectică a adevărului face din dramaturgia noastră contemporană unul dintre argumentele gîndirii revoluționare, gîndire pe care partidul ne-o vrea în stare de perpetuă veghe.

Dumitru SOLOMON

Teatrele — la marea

O dată cu primăvara, pe măsură ce se apropia luna mai, activitatea oamenilor muncii din instituțiile teatrale a cunoscut o intensificare deosebită. Este și firesc. Sînt, în viața poporului nostru, sărbători care mobilizează toate conștiințele, la fapte noi de muncă. Fiindcă numai prin muncă se cîstește, după cum se cuvine, o sărbătoare cum este aceea a partidului nostru, care împlinește, la 8 mai, 60 de ani de muncă, luptă și jertfe închinat poporului român, libertății și prosperității sale.

Asemeni tuturor oamenilor muncii, slujitorii scenei, toți oamenii de teatru omagiază Partidul Comunist Român prin concentrarea tuturor forțelor pe direcția realizării unor spectacole cu bogat conținut politic-ideologic, cu înaltă valoare artistică, oferind unui public din ce în ce mai larg prilejul de a cunoaște, și prin mijlocirea artei teatrale, satisfacția accesului la cultură.

Chiar de la începutul ei, actuala stațiune teatrală, substanțial diferită, sub unele raporturi, de unele stațiuni anterioare, s-a arătat a fi o stațiune a muncii intense, cu rezultate prețioase, cu evidentă eficiență educativă, astfel că nu greșim considerînd-o, în întregul ei, o stațiune închinată aniversării partidului.

Trebuie, de asemenea, să nu uităm, referindu-ne la modul în care se înfățișează viața teatrală, că am pășit într-o etapă

Dan Săndulescu și Nicolae Manolache, în „Valiza cu fluturi”, Teatrul Dramatic din Brașov

sărbătoare

Simona Constantinescu și Eugen Țugulea, în „Cartea lui Ioviță”, Teatrul de Stat din Oradea

superioară a Festivalului național „Cîntarea României”, etapă în care teatrele profesioniste prezintă cele mai bune spectacole ale lor cu piese românești contemporane, în cadrul selecției pentru participarea la apropiata finală a celei de-a treia ediții a Festivalului.

Așadar, înfățișînd, fie și parțial, modul în care teatrele au înțeles să participe la sărbătorirea partidului, să se înscrie în marea întrecere a Festivalului muncii și creației, să subliniem o realitate, sub toate aspectele, îmbucurătoare: slujitorii scenei, toți oamenii de teatru au înțeles că aniversarea P.C.R. este o sărbătoare care trebuie marcată nu numai printr-un moment festiv, ci printr-o susținută, și continuă activitate, pusă în slujba celor mai înalte și mai pline de răspundere țeluri: ale muncii de edificare a conștiinței socialiste a tuturor.

În sprijinul celor mai sus afirmate, stau spectacolele stagiunii, cu piese originale importante: *Cartea lui Ioviță* de Paul Everac (la Teatrele Naționale din București și Tirgu Mureș, precum și la Teatrul de Stat din Oradea), *Nu ne naștem toți la aceeași vîrstă* de Tudor Popescu (la Teatrul Giulești și la Teatrul Național din Timișoara), *Hoțul de vultur* de D. R. Popescu (la Teatrele Naționale din Craiova și Iași, precum și la Teatrul de Stat din Galați), *Noaptea pe asfalt*, de Theodor Mănescu (la Teatrul Giulești și la Teatrul „A. Davila” din Pitești), *Studiu osteologic...* de D. R. Popescu și *Valiza cu fluturi* de Iosif Naghiu (la Teatrul Dramatic din Brașov). Lista exemplelor ar putea fi mult lărgită. Cert este faptul că toate aceste spectacole, ca și altele asemenea lor, înfățișează publicului idei generoase, mobilizatoare, vorbindu-i despre frumusețea și măreția idealului comunist, despre nevoia de a lupta în permanență pentru purificarea conștiinței, pentru înălțarea omului contemporan pe treapta eroismului adevăratului constructor al noii societăți.

Zilele premergătoare glorioasei aniversări au adus la lumina rampei alte noi

lucrări dramatice ale autorilor români contemporani, dintre care amintim *Orașul viitorului* de Horia Lovinescu (la Teatrul „Bulandra”), *Pensiunea doamnei Olimpia* de I. D. Șerban (la Teatrul „Nottara”, la Teatrul Național din Craiova și la Teatrul Dramatic din Constanța), *Veghea* de Cristian Munteanu (La Teatrul „V. I. Popa” din Birlad), *Secolul a început mai tîrziu*, de Victor Bîrlădeanu (la teatrele din Ploiești și Reșița), *Inaugurarea casei*, de Szigyarto Sándor (la Teatrul Național din Tirgu Mureș — secția maghiară), și altele.

Cele cîteva titluri menționate, cărora li se adaugă numeroase altele, tot din zestrea de piese contemporane românești, au alcătuit, cu preponderență, afișul perioadei dinaintea sărbătoririi zilei de 8 mai. Acțiuni cu real ecou, cum sînt întîlnirile creatorilor cu spectatorii, spectacolele urmate de discuții și alte asemenea inițiative, menite să apropie teatrul de spectatori, au avut loc, de asemenea, în aceeași perioadă. Alături de spectacolele din repertoriul curent, numeroase teatre (printre care Teatrul Național din București, Teatrele Naționale din Craiova, Iași, Timișoara, Tirgu Mureș, teatrele din Arad, Baia Mare, Brăila, Oradea, Piatra Neamț, Sibiu, teatrele maghiare din Timișoara și Sfîntu Gheorghe) au realizat recitaluri de poezie patriotică, cu profund conținut educativ.

Bilanțul programului omagial al teatrelor îl vom face într-un viitor apropiat. De asemenea, comentariile privitoare la participarea teatrelor dramatice la marea întrecere „Cîntarea României” își vor afla locul cuvenit în numerele noastre viitoare. Deocamdată, să reținem că, în atmosfera de însuflețire cu care întreaga națiune română sărbătorește șazeica de ani de la întemeierea partidului, teatrele noastre, toți slujitorii scenei au făcut eforturi mari și au înregistrat realizări de seamă în îndeplinirea îndatoririlor care le-au stat în față.

Virgil MUNTEANU